

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ

относно

**Задълженията на юридическите лица с нестопанска цел
по Закона за мерките срещу изпирането на пари**

1. РЕГИСТРАЦИЯ НА ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ (ЮЛНЦ) В ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА НАЦИОНАЛНА СИГУРНОСТ (ДАНС)

1.1. Кои ЮЛНЦ трябва да се регистрират в ДАНС?

Всички юридически лица с нестопанска цел независимо от целите и предмета си на дейност, независимо дали извършват дейност в частна или в обществена полза, както и дали са предвидили да извършват допълнителна стопанска дейност или не, са длъжни да се регистрират в ДАНС.

1.2. В какви срокове ЮЛНЦ трябва да се регистрират в ДАНС?

В срок от четири месеца от получаване на съдебното решение за първоначална регистрация ЮЛНЦ следва да изпратят в ДАНС вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма. Същите трябва да бъдат изпратени за утвърждаване от председателя на ДАНС в 14-дневен срок от приемането им от орган на ЮЛНЦ, компетентен да приема вътрешни правила, съгласно устройствените им документи.

Заварените ЮЛНЦ към момента на влизане в сила на правилата за разработване и подаване на вътрешни правила за мерките срещу изпирането на пари в ЗМИП (юли 2006 г.), също имат задължение да приемат и подадат за утвърждаване пред ДАНС на такива правила като срокът е 4 месеца, считано от момента на влизането в сила на правилата.

1.3. Какви документи следва да подадат ЮЛНЦ, как и къде?

ЮЛНЦ следва да подадат следните документи в ДАНС:

- вътрешни правила за контрол и предотвратяване изпирането на пари и финансирането на тероризма, в оригинал;
- протокол от заседание на компетентния орган, удостоверяващ приемането на вътрешните правила, в оригинал или ако органът е едноличен – датата на приемането им и подписа на едноличния орган да са посочени накрая на вътрешните правила;
- копие от съдебното решение за първоначална регистрация на ЮЛНЦ;
- копие от устройствения акт/устав на ЮЛНЦ;
- копие от регистрацията по БУЛСТАТ;
- придружително писмо, в което се посочва категорията задължено лице по ЗМИП, т.е. юридическо лице с нестопанска цел, и идентификационни данни за съответната организация – БУЛСТАТ, наименование, седалище и адрес на управление, представляващ организацията и адрес за контакти.

Всички неоригинални документи трябва да бъдат заверени с текст „Вярно с оригинала”, съответен подпис на представителя на ЮЛНЦ и печат на задълженото лице. Документите могат да бъдат подадени само по пощата с обратна разписка до дирекция „Финансово разузнаване” на ДАНС. Адресът на дирекцията е бул. „Черни връх” № 45, гр. София, ПК 1407. След подаване на документите, подателя може да се свърже с ДАНС, за да получи входящия номер на документите. За повече информация може да посетите www.dans.bg, където има публикувани и примерни вътрешни правила за мерките срещу изпирането на пари.

1.4. Какви санкции могат да се наложат на ЮЛНЦ, ако не се регистрират?

На ЮЛНЦ, които не изпълнят задължението си за регистриране в ДАНС в предвидения 4-месечен срок, може да бъде наложена имуществена санкция в размер от 1000 до 5000 лв.

2. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЮЛНЦ КЪМ ДАНС И САНКЦИИ ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ

2.1. Задължение за идентификация на клиенти, партньори и други лица, с които ЮЛНЦ установява отношения

ЮЛНЦ са длъжни да извършват идентификация на свои клиенти, партньори или други подобни лица, само ако и преди да:

- сключат договори или ще получават плащания, на стойност на или над 30 000 лева (или тяхната равностойност в чужда валута), включително и в случаите, в които се правят плащания, които поотделно са на по-малка стойност, но са свързани по между си поради характера на сделката или уговореното между страните по нея (например при уговаряне на плащане на цена по договор на траншове) *или*
- установят търговски или професионални отношения, които имат дългосрочен характер *както и*
- във всеки друг случай - когато възникне съмнение за изпиране на пари.

Под „идентификация”, ЗМИП има предвид събиране на информация и документи, на основата на които може да се установи:

- правния статут на насрещното лице по договор, клиента или партньора;
- основните белези на това лице (наименование, седалище, адрес на управление/кореспонденция, предмет на дейност, срока на съществуване, органите на управление и представителство, вид и състав на колективния орган на управление, основно място на търговска дейност);
- кой е действителният му собственик (при ЮЛНЦ – това биха могли да бъдат например групите лица, в полза на които работи ЮЛНЦ-то), чрез изискване попълването на декларация по образец (**образец 2**);
- каква е целта и характера на отношенията, които са установени вече или предстоят да се установят с ЮЛНЦ (търговски, партньорски или други).

За целите на идентификацията, ЮЛНЦ следва да изиска представяне в оригинал и/или копие поне следните документи от насрещната страна, която идентифицира¹:

- ако е юридическо лице - официално извлечение за актуалното му състояние или заверен препис от учредителния акт, ако това юридическо лице не подлежи на регистрация; удостоверение от БУЛСТАТ регистър относно наименованието, седалището, адреса и представляващия или копие на БУЛСТАТ картата, ако имат такава. При липса на всякаква друга възможност, идентифицирането може да се извърши чрез декларация, подписана от законния представител или пълномощника на юридическото лице;
- ако е физическо лице - копие от документ за самоличност, валиден за България.

В случаите, в които ЮЛНЦ не може да извърши идентификация на насрещната страна, както и при непредставяне на декларация за произхода на средствата, то е длъжно да откаже извършването на операцията или сделката или установяването на търговски или професионални отношения. Ако ЮЛНЦ не може да извърши идентификация на клиента в случаите на вече установени търговски или професионални отношения, то е длъжно да прекрати тези отношения. В тези случаи ЮЛНЦ преценява дали да уведоми дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС по задължителния ред за уведомяване.

При неизпълнение на това задължение, може да бъде наложена глоба в размер от 500 до 10 000 лв.

2.2. Задължение на ЮЛНЦ да изисква деклариране произхода на средствата при получаване на плащания

В случай че ЮЛНЦ се явява получател на плащане по банков път на стойност на и над 30 000 лв. (или тяхната равностойност в чужда валута) или на стойност на и над 10 000 лв. (или тяхната равностойност в чужда валута), когато плащането е в брой, то е длъжно да изиска от другата страна **декларация за произхода на средствата (образец 1)** преди получаване на плащането. Декларацията може да бъде включена като част от друг документ, изходящ от декларатора, но трябва да съдържа всички установени реквизити и да не предизвиква съмнение относно лицето, което я подава, и относно съдържанието ѝ.

При неизпълнение на това задължение, може да бъде наложена глоба в размер от 500 до 10 000 лв.

2.3. Задължение на ЮЛНЦ да декларират произхода на средствата, с които правят плащане

ЮЛНЦ и техните представляващи са длъжни да декларират произхода на средствата, когато извършват плащане от името на ЮЛНЦ на стойност на и над 30 000 лв. (или тяхната равностойност в чужда валута), когато плащането е по банков път. Когато плащането е в брой, деклариране произхода на парите следва да има ако стойност е на и над 10 000 лв. (или тяхната равностойност в чужда валута).

При неизпълнение на това задължение, може да бъде наложена глоба в размер от 500 до 10 000 лв.

¹ Ако от тези документи не може да се извлече необходимата информация за идентификация, ЮЛНЦ може да ползва и други документи и източници на информация, като например – финансови отчети, одитни доклади и друга публично достъпна информация.

СПЕЦИФИЧНИ ВЪПРОСИ

Ако ЮЛНЦ има само средства от нестопанска дейност (грантове, дарения и други), трябва ли да идентифицира насрещната страна (донор, дарител и други подобни)?

Да, трябва. Задължението за идентификация е приложимо към всяко едно лице, с което ЮЛНЦ установява дългосрочни партньорски или друг тип отношения, както и за всякакъв тип сделки, включително и за безвъзмездно финансиране и дарения, на стойност на и над 30 000 лева, съответно 10 000 лева, когато са направени в брой.

Ако получаваме средства от дългогодишни донори или партньори, трябва ли да извършваме идентификация и да искаме деклариране произход на парите?

Да, трябва, независимо че има дългогодишна история на партньорските взаимоотношения, ЮЛНЦ трябва да изиска декларация за произхода на средствата от своите донори и дарители, както и да извърши тяхната идентификация.

Ако ЮЛНЦ получава грантове само по програми, които се управляват от държавни органи или институции, общините или от институции на Европейския съюз, трябва ли да извършва идентификация на тези органи и институции?

ЮЛНЦ *не са длъжни* да извършват идентификация и да изискват декларация за произхода на средствата, когато става въпрос за държавен орган на Република България като например Народното събрание и други, и плащането е направено в изпълнение и в рамките на властовите му правомощия на държавен орган.

ИЗКЛЮЧЕНИЕ: Следва да бъде отбелязано, обаче, че това правило не важи, когато плащането е получено от община или кмет на община и следователно ЮЛНЦ следва да извършват идентификация и да изискват декларация за произхода на средствата. ЮЛНЦ са длъжни да извършват идентификация и да изискват деклариране произхода на средствата и в случаите, когато насрещната страна по сделката и/или извършващата плащането към ЮЛНЦ е лице, което заема или е заемало висша държавна длъжност в Република България² или в чужда държава, в рамките на една година назад, както и в случаите в които насрещната страна е свързана с тези лица (например насрещната страна е съпруг, роднина или съдружник на лице, заемащо или заемало висша държавна длъжност).

² Съгласно правилника за прилагане на ЗМИП, тази категория лица включва: кметове, заместник кметове, кметове и заместник-кметове на райони, председатели на общински съвети; държавни глави, ръководители на правителства, министри и заместник-министри; членове на парламенти; членове на конституционни съдилища, на върховни съдилища или на други висши органи на съдебната власт, чиито решения не подлежат на последващо обжалване освен при изключителни обстоятелства; членове на сметна палата; членове на управителни органи на централни банки; посланици и управляващи дипломатически мисии; висши офицери от въоръжените сили; членове на административни, управителни или надзорни органи на държавни предприятия и търговски дружества с едноличен собственик държавата.

ЮЛНЦ **не са длъжни** да извършват идентификация и да изискват декларация за произхода на средствата, когато става въпрос за институция на Европейския съюз (например Европейската комисия, Европейския парламент), но само ако са налице следните условия:

- ЮЛНЦ е събрало достатъчно информация, която не поражда съмнение за идентичността на институцията;
- институцията спазва процедури за отчетност и дейността ѝ е прозрачна;
- институцията се отчита на орган на Общността, на орган на държава членка или съществуват процедури за проверка, които гарантират контрол на нейната дейност.

Идентификация не се извършва и декларация за произхода на парите не се подава, когато: насрещната страна, с която ЮЛНЦ влиза в отношения, е кредитна институция от Република България, от друга държава членка или банка от трета държава, включена в списък, утвърден със съвместна заповед на министъра на финансите и управителя на Българската народна банка.

2.4. Задължение за информиране на ДАНС при извършване на плащания в брой над определена стойност

ЮЛНЦ са длъжни да уведомят дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС за всяко плащане в брой на стойност над 30 000 лв. (или тяхната равностойност в чужда валута), извършено от тях или получено от тях. **Следва да се има предвид, че съгласно Законът за ограничаване плащанията в брой, чийто правила имат предимство в случая, никой няма право да извършва плащания** в брой на стойност над 15 000 лева или да извършва плащания в брой, които са под 15 000 лв., но тези плащания са част от плащане по договор, чиято стойност е равна на или надвишава 15 000 лв. Тези ограничения не се прилагат при изплащане на трудови възнаграждения, както и при теглене на пари в брой от собствени платежни сметки.

Съгласно Закона за ограничаване на плащанията в брой, при нарушаване на забраната може да бъде наложена санкция в размер на до 50% от сумата, а при повторно нарушение – 100% от изплатената сума. Компетентния орган да наложи санкцията по този закон е Национална агенция по приходите. Съгласно ЗМИП при неизпълнение на задължението за уведомяване за плащане в брой над 30 000, може да бъде наложена глоба в размер от 5000 до 20 000 лв.

2.5. Задължение за събиране на информация при възникнало съмнение за изпиране на пари

Когато възникне съмнение за изпиране на пари, ЮЛНЦ са длъжни да съберат документи и информация относно сделката или плащането. ЮЛНЦ са длъжни да водят специален дневник и да въвеждат данни в специален дневник за:

- всяко съобщение на свой служител за възникнало съмнение за изпиране на пари или за наличие на средства с престъпен произход;
- заключенията относно целта и характера на операциите или сделките, които могат да бъдат определени като сложни или необичайно големи сделки или операции, както и заключенията за наличието на съмнение за изпиране на пари или за наличие на средства с престъпен произход.

Дневникът се прошнурова, прономерова и заверява с подписа на ръководителя на ЮЛНЦ или определено от него лице и с печата на ЮЛНЦ. Ръководителят на ЮЛНЦ или определено от него лице отговаря за правилното съхраняване и водене на дневника и на преписките.

При неизпълнение на задължението за събиране на информацията, посочена в закона при възникнало съмнение за изпиране на пари и по реда, посочен в закона, може да бъде наложена глоба в размер от 500 до 10 000 лв.

2.6. Задължение за уведомяване на ДАНС и разкриване на информация при съмнение за изпиране на пари

ЮЛНЦ е длъжно да предостави събраните документи и информация в изпълнение на задълженията си по ЗМИП винаги при поискване от дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС. При съмнение за изпиране на пари или за наличие на средства с престъпен произход, ЮЛНЦ е длъжно да уведоми незабавно дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС преди извършване на плащането или сделката, като ако е необходимо следва да забави нейното осъществяване.

За проучване и разкриване на получената информация дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС може да извършва проверки на място при ЮЛНЦ.

При неизпълнение на това задължение, може да бъде наложена глоба в размер от 5000 до 20 000 лв.

2.7. Задължение за съхраняване на информацията

ЮЛНЦ са длъжни да съхраняват за срок от 5 години събраните документи и информация по идентификация на насрещните лица, с които влизат във взаимоотношения, както и декларациите за произхода на парите, събирани от тях. Информацията следва да бъде на разположение на дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС, на съответните органи за надзор и на одиторите. По писмено указание на директора на дирекция "Финансово разузнаване" на ДАНС срокът за съхраняване на информацията може да бъде удължен до 7 години.

При неизпълнение на това задължение, може да бъде наложена глоба в размер от 500 до 10 000 лв.